

ESPECULADORS ESPECULATS!

Falten, tot just, uns trenta segons per a obtenir el resultat de l'experiment. S'apropa el moment i les pessigolles a l'estómac s'incrementen incontroladament; és la mateixa sensació que té l'adolescent quan la persona desitjada li acosta el rostre — conscient o inconscientment— més del que aquell hauria esperat... i és que, sempre ho he dit, açò de la investigació és pura passió. I ho dic com ho sento, pura passió. Com si no, t'endinses constantment en la recerca de noves idees? Com si no, dissenyes una metodologia d'anàlisi on la construcció de la base de dades és una tasca ímproba que pot trigar mesos? Com si no, redactes i dones forma d'article a la idea original i a l'experiment desenvolupat? Ah, i per suposat, com si no, envies amb molta *il·lusió* l'article a una revista científica (si està inclosa en el selecte llistat de revistes del *Journal Citation Report*, millor), esperes amb *entusiasme* desbordant la resposta dels avaluadors, i reps i llitges amb una *il·lusió entusiasmant* la decisió de l'editor? De fet, aqueix moment el visc, amb independència del resultat, molt intensament. I ho dic de debò: si és positiu, missió complida! Si és moderadament positiva i els avaluadors plantegen reelaboracions —moltes vegades aparentment insalvables—, el desafiament queda establert!,... però totalment establert! Si no és positiva —sí, sí, d'eixes que ni tan sols ho són moderadament—, la millor opció és aprendre: després de rellegir l'avaluació, si les observacions plantejades són escaients, s'analitza si poden ser incorporades a l'article i, així, sotmetre'l novament a la revisió d'una altra revista.

Tres, dos, un,..."*Estimation output*". La pantalla de l'ordinador em mostra la taula dels resultats. Enfoqui els ulls cap a les xifres d'interès i,... és significatiu, és significatiu!!! No solc exterioritzar efusivament els sentiments relatius al meu treball científic, i encara que he triplicat les interjeccions, l'emoció la sento internament.

Sí, és significatiu; és a dir, el resultat no em permet rebutjar la hipòtesi plantejada: "*Les empreses amb un compromís social obtenen un major benefici econòmic pel fet de realitzar activitats no econòmiques que afavoreixen el benestar de la societat*".

Una recent tendència empresarial, on el terme *responsabilitat social corporativa* queda manifestament palès, diu que les empreses han d'anar més enllà de la seva activitat bàsica, més enllà de «simplement produir bens i obtenir guanys». De fet, cada vegada hi ha més entitats implicades en la qüestió social, promovent activitats filantròpiques i, com diuen els seus directius, actuant com un «ciudadà responsable».

Ara bé, una qüestió que cal fer-se és: ser bo i fer el bé, des del punt de vista d'una empresa, és bo i ve bé per als seus beneficis?

La veritat sigui dita, ací hi ha tensions. Per una banda, no hi falten veus que diuen que els diners per a contribucions socials són diners no emprats per a altres menesters que incrementarien la satisfacció del client, com invertir per augmentar la qualitat. Per una altra banda, les actituds de la gent cap a les activitats de responsabilitat social corporativa solen ser positives, afavorint una millora de la imatge de la empresa i un reforçament de la marca; evidentment, estes millores han de comportar, *a priori* al menys, més beneficis.

Qui té raó?, les activitats socials són una despesa innecessària o són una inversió? Fins ara, encara que hi ha estudis que ho analitzen, els resultats no són concloents: uns obtenen resultats positius i altres negatius. Una possible explicació d'aquestes dispars evidències esdevé de l'ús de mesures comptables. Encara que tots dos, balanç i compte de pèrdues i guanys presenten la situació econòmica de l'empresa, no poden mostrar les expectatives futures de beneficis —i cal recordar que la millora de la imatge i el reforçament de la marca són objectius a llarg termini.

Una mesura que evita aquest inconvenient és el valor de mercat; és a dir, el valor de les accions d'una empresa cotitzada en borsa. El preu de les accions és el valor actual dels beneficis futurs o, en altres paraules, el valor que tenen avui el dividends que un individu obtindrà en el futur per posseir una acció. Així, si un inversor considera que una determinada decisió empresarial produirà majors beneficis en el futur, avui comprarà l'acció. Uns diuen que, amb aquest *modus operandi*, els inversors són racionals, i altres diuen que són especuladors. Tant en un cas com en altre, els investigadors de l'economia hi podem traure profit acadèmic.

Una part fonamental de la investigació en economia tracta d'explicar els possibles resultats derivats d'una determinada decisió. Així, si observem com reaccionen els inversors davant de una determinada notícia, en realitat estarem observant com *mouen* els seus propis diners. Atenció!, els seus propis diners! És a dir, la seva implicació en les conseqüències de la decisió presa per l'empresa és màxima. En aquest sentit, la fiabilitat de estes reaccions és molt alta, o, al menys, més alta que si foren meres opinions i percepcions de persones que ni siquiera són part de la pròpia empresa.

Per tant, si un dia concret apareix publicada una notícia relativa a la decisió d'una empresa, si els inversors creuen que la notícia és positiva compraran accions ja

que esperaran més dividendes futurs; i esta major demanda farà pujar els preus per damunt de la variació en un dia normal (sense la notícia). Així, he tractat de observar com varien els preus de les accions d'empreses cotitzades els dies que s'anunciava una activitat de RSC. El resultat optés ens indica que els preus pugen quan els inversors s'assabenten de la notícia, el que significa que creuen que les activitats socials provocaran augments en els beneficis.

Pot ser estiguem especulant als especuladors, però és cert que ha quedat evidenciat que aquestos consideren la activitat de RSC com una estratègia que els farà guanyar diners.

Evidentment, aquesta recerca ja està sent avaluada en una revista científica (El *Journal Citation Report*, clar!).

Sobre l'autor:

Juan Luis Nicolau va néixer en 1973 a Muro d'Alcoi (Alacant). Doctor en Ciències Econòmiques i Empresariales i professor titular de la UA. Els seus principals nuclis de recerca són l'anàlisi de l'elecció de les persones i l'examen del valor de mercat de les empreses. Ha segut guardonat amb diversos premis d'investigació i ha publicat al voltant de 30 articles en revistes com ara, *Strategic Management Journal*, *Investigaciones Económicas* o *Revista de Economía Aplicada*, entre altres.